

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATAREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 627 Din 01.09.2021

Dosar nr.: 681/2020

Petiția nr.: 5986/29.09.2020

Petentă:

Reclamați:

1. Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie "George Emil Palade"

2. Prof. univ. dr.

Obiect: petenta reclamă discriminarea la care a fost supusă în calitate de candidat la primăria orașului Târgu-Mureș, prin neinvitarea sa la o dezbatere organizată de U.M.F.S.T. "George Emil Palade" din Târgu Mureș

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate

1. Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie "George Emil Palade" cu sediul în mun. Târgu Mureș, str. Gheorghe Marinescu nr. 38, jud. Mureș și adresa de e-mail: rectorat@umfst.ro

2. Prof. univ., cu domiciliul procesual ales la locul de muncă (U.M.F.S.T. "George Emil Palade")

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20 alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată², Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresa înregistrată sub nr. 5986/27.10.2020 a fost citată petenta, iar prin adresa înregistrată sub nr. 6639/27.10.2020 au fost citate părțile reclamate. Citarea a fost realizată fără acordarea unui termen de audieri, în contextul situației epidemiologice determinate de răspândirea virusului SARS-CoV-2, solicitându-se părților precizarea acordului privind soluționarea speței, fie în lipsă (*cu comunicarea de note scrise / puncte de vedere în scris, în vederea îndeplinirii condițiilor prevăzute de art. 11 alin. 2 și art. 38*

din Ordinul nr. 144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor la CNCD), fie cu acordarea de termen pentru audiere la sediul CNCD.

5. Citațiile nr. 5986/27.10.2020 și nr. 6639/27.10.2020 au fost transmise cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței prin poștă.

6. Procedură legal îndeplinită.

7. Prin citația înregistrată sub nr. 5986/27.10.2020, petentei i s-a solicitat să încadreze aspectele semnalate în cuprinsul petiției în elementele unei fapte de discriminare, în sensul indicării criteriului de discriminare care a stat la baza presupusei fapte de discriminare. De asemenea petentei i s-a solicitat depunerea tuturor probelor care dovedesc existența premiselor săvârșirii faptei de discriminare la care a fost supusă (ex. *print screen ale postărilor menționate, înregistrarea video-audio a emisiunii despre care se face vorbire, pe suport CD*). Petenta nu a dat curs solicitării C.N.C.D..

8. Prin adresa înregistrată sub nr. 7659/27.11.2020 partea reclamată 2 a depus un punct de vedere (care a fost transmis petentei prin citația nr. 323/18.01.2021), solicitând totodată acordarea unui termen de audiere pentru audiere online.

9. Prin adresa înregistrată sub nr. 7660/27.11.2020 partea reclamată 1 a depus un punct de vedere (care a fost transmis petentei prin citația nr. 323/18.01.2021), solicitând totodată acordarea unui termen de audiere pentru audiere online.

10. În cauză s-a dispus recitarea părților.

11. Prin adresa înregistrată sub nr. 323/18.01.2021 au fost citate părțile pentru termenul de audiere din data de 08.02.2021, ora 10³⁰, ședința de audiere desfășurându-se online pe aplicația Zoom. Citațiile au fost transmise cu poșta română, cu formular de confirmare de primire, la dosar existând dovada primirii corespondenței prin poștă pentru părțile reclamate, plicul adresat petentei întorcându-se la sediul CNCD cu mențiunea „*Expirat termen de păstrare*”. Citațiile au fost de asemenea transmise părților prin e-mail, existând la dosar dovada transmiterii.

12. Procedură legal îndeplinită.

13. Prin adresa înregistrată sub nr. 861/05.02.2021 partea reclamată 1 a solicitat aprobarea accesului la audierea din data de 08.02.2021 a reprezentantului convențional delegat de conducerea U.M.F.S.T., d-na – Șef Serviciu Juridic.

14. La termenul de audieri petenta a fost absentă, iar părțile reclamate au fost prezente.

15. Prin adresa înregistrată sub nr. 1199/15.02.2021 partea reclamată 1 a depus un punct de vedere, care a fost transmis petentei prin adresa nr. 4422/10.06.2021.

16. Prin adresa înregistrată sub nr. 1200/15.02.2021 partea reclamată 2 a depus un punct de vedere, care a fost transmis petentei prin adresa nr. 4422/10.06.2021.

17. Prin adresa înregistrată sub nr. 4422/10.06.2021 s-a comunicat petentei posibilitatea de a formula concluzii scrise raportat la aspectele invocate de către părțile reclamate în punctul de vedere al acestora.

18. Petenta nu a depus concluzii scrise.

III. Susținerile părților conform obiectului dosarului Susținerile petentei

19. Prin petiția înregistrată sub nr. 5986/29.09.2020, petenta susține că, la data de 02.09.2020, prof. univ. dr a postat pe rețeaua de socializare Facebook, pe pagina personală (<https://www.facebook.com/leonard.azamfirei>), o invitație pentru „primii 3-4 candidați (conform unor sondaje de opinie neutre) la o dezbatere publică desfășurată în cadrul Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie “George Emil Palade”; în continuare, petenta susține că aceeași invitație a fost publicată în data de 03.09.2020 în Cotidianul Zi de Zi (<https://www.zi-dc-zi.ro>), un cotidian de largă circulație din municipiul Târgu Mureș și din județul Mureș.

20. Petenta susține că, în data de 22.09.2020, pe pagina de Facebook a U.M.F.S.T. “George Emil Palade” a fost adus la cunoștința publică evenimentul intitulat „Unul pentru Târgu Mureș” (eveniment care urma a fi transmis în direct din studioul Universității, preluat și transmis de către TVAS), fiind menționat doar faptul că invitații sunt aspiranți la funcția de primar al Municipiului Târgu Mureș, fără a fi prezentați în concret care sunt acești candidați și în urma căror criterii au fost selectați pentru a participa la dezbatere.

21. Petenta susține că până la data de 24.09.2020, ora 18:00, nu s-a comunicat public rezultatul sondajului de opinie neutru, invocat de către prof. univ. dr. L.A., necunoscându-se cu exactitate astfel modalitatea de realizare a unui sondaj de opinie, imparțial, obiectiv, concludent și legal, așa cum este reglementat de dispozițiile legale în vigoare.

22. Petenta susține că inițiativa universității, așa cum a fost expusă în cadrul emisiunii, a cărei transmisiune se poate urmări accesând linkul:

<https://www.facebook.com/umfst/videos/793548581459002>, a survenit în contextul în care s-a dorit a se aduce la cunoștința publicului proiectele și programele politice ale candidaților pentru funcția de primar al municipiului Târgu Mureș, pentru a-i ajuta pe alegători să fie informați și să aleagă, în cunoștință de cauză și neviciați, opțiunea „viabilă” pentru administrația locală a municipiului.

23. Petenta susține că în incipitul emisiunii s-a menționat faptul că invitația a fost adresată doar câtorva candidați aspiranți la funcția de primar, selecție realizată de către o comisie independentă, nicidecum în baza sondajului de opinie neutru invocat de către prof. univ. dr. L.A., comisie ale cărei criterii de selecție nu au fost aduse la cunoștința publicului sau a candidaților care nu au beneficiat de această exclusivitate oferită.

24. Petenta precizează că în postarea inițială a rectorului universității s-a făcut mențiunea că vor fi invitați doar primii 3-4 candidați, iar în realitate s-a lansat invitația către 6 candidați, 4 prezenți în emisiune, iar 2 refuzând invitația lansată, după cum s-a menționat și în prologul emisiunii; în continuare petenta susține că cele 3 principii (echitatea, echilibrul și corectitudinea) care stau la baza îndatoririlor pe care radiodifuzorii, publici și privați, trebuie să le îndeplinească pe parcursul desfășurării campaniei electorale și implicit a dezbaterilor cu caracter electoral, lipsesc cu desăvârșire în modalitatea de organizare și desfășurare a dezbaterii, prin faptul că U.M.F.S.T. “George Emil Palade”, prin acea comisie independentă de selecție, nu a acordat șansa tuturor competitorilor electorali de a lua parte la dezbaterile care au avut loc.

25. Petenta consideră că, prin raportare la prevederile legale incidente în speță (*art. 8, art. 16, art. 29, art. 30, art. 31, art. 51 din Constituția României; art. 7 din Legea*

educației naționale nr. 1/2001; art. 1, art. 10, art. 17, art. 41 din Legea audiovizualului nr. 504 din 11 iulie 2002; art. 66, art. 69 din Decizia nr. 220 din 24 februarie 2011 privind Codul de reglementare a conținutului audiovizual; art. 3, art. 8 din Decizia nr. 475 din 18 august 2020 privind regulile de desfășurare în audiovizual a campaniei electorale pentru alegerile locale din anul 2020; art. 65, art. 66, art. 70, art. 71, art. 76 din Legea nr. 115 din 19 mai 2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, art. 3, art. 5 din Carta Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie "George Emil Palade" din Târgu-Mureș), se poate conchide cu puterea evidenței că acțiunile întreprinse de către părțile reclamate sunt reale încălcări în privința egalității de șanse și se subliniază o discriminare clară la care petenta fost supusă, prin refuzul de a asigura informarea corectă și concretă a alegătorilor din circumscripția Municipiului Târgu Mureș.

26. De asemenea, petenta susține că spațiul de desfășurare al dezbaterii, mai exact studioul amenajat pentru transmisiunea care a avut loc, este situat în incinta UMFST "George Emil Palade" din Târgu-Mureș, unde prevederile legale sus-menționate interzic desfășurarea activităților de organizare și propagandă politică; în continuare, petenta susține că pretinsa dezbatere electorală, de o „așa-zisă” natură obiectivă, scoate în evidență candidații care au fost invitați și care au acceptat participarea la această dezbatere în care, în concret, aceștia și-au expus viziunea și programele politice pentru municipiu.

27. Petenta susține că în speța supusă prezentei analize nu se poate discuta despre o dezbatere cu titlu de informare sau administrativă, din moment ce persoanele invitate au calitatea de candidați și nu de reprezentanți ai administrației publice (în afara de actualul Viceprimar -), depășind astfel sfera unei debateri pur de informare și încălcând în același timp dispozițiile legale sus-menționate.

28. Totodată, petenta arată că impactul social al dezbaterii a fost imens, emisiunea fiind vizualizată în mediul online, beneficiind de multe distribuiri și totodată fiind preluată transmisiunea și de către TVAS (televiziunea M9 și City Tv Târgu-Mureș s-au retras înainte de ora programată a dezbaterii, deși în anunțul inițial privind evenimentul din data de 24.09.2020 și-au anunțat participarea și preluarea transmisiunii); în continuare, petenta susține că emisiunea s-a desfășurat în data de 24.09.2020, ora 18:00, la finele campaniei electorale (perioada de desfășurare a campaniei electorale conform dispozițiilor legale fiind cuprinsă între data de 28.08.2020 și 26.09.2020, ora 7:00), cu atât mai mult impactând decizia alegătorilor și în același timp accentuând discriminarea la care petenta a fost supusă prin faptul că nu a fost invitată pentru a participa.

29. În final, petenta susține că lipsa egalității de șanse, îngrădirea libertății de exprimare și discriminarea la care a fost supusă și exclusivitatea de care au beneficiat doar o parte din candidații la alegerile pentru primăria Municipiului Târgu Mureș a produs consecințe iremediabile și permanente, neputându-se remedia și aduce la stare inițială impactul social creat prin organizarea dezbaterii, cu atât mai mult că aceasta s-a desfășurat cu 3 zile înainte de data scrutinului electoral; în acest sens petenta menționează că în Circumscripția Electorală Municipală nr. 1 Târgu Mureș, conform Procesului Verbal nr. 121 al Biroului Electoral de Circumscripție Municipală nr. 1 Târgu

Mureș, s-au constatat ca fiind definitive 13 candidaturi pentru funcția de primar al Municipiului Târgu Mureș, inclusiv cea a petentei.

30. În concluzie, petenta susține că aducerea la cunoștința publică, în mod fraudulos, a unui eveniment electoral (dat fiind exclusivitatea de care au beneficiat candidații participanți), mascat sub aparența unei dezbateri realizate în incinta unei prestigioase universități, la cererea rectorului universității, pe perioada de desfășurare a cursurilor, la finele campaniei electorale, nerespectând dispozițiile legale în vigoare, a produs un impact deosebit de mare în societate prin raportare la multitudinea de factori prezentați anterior.

Sușinerile părții reclamate 1 - U.M.F.S.T. "George Emil Palade"

31. Pe cale de excepție, partea reclamată 1 invocă excepția obiectului vădit nefondat al sesizării petentei, în temeiul prevederilor art. 33 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor, cu privire la două dintre solicitările petentei, mai exact "*Sesizarea organelor competente*" și "*Sanționarea disciplinară și contravențională a părâtei*"; în continuare partea reclamată 1 arată că sesizarea petentei împotriva hotărârii luată de către conducerea universității, transpusă în Hotărârea Consiliului de administrație nr. 55 din 01.09.2020, prin care s-a aprobat realizarea unei dezbateri publice la care să participe candidații la funcția de primar al municipiului Târgu Mureș, în condiții de neutralitate și cu participarea unui moderator independent (jurnalist) este vădit fără obiect.

32. De asemenea, partea reclamată 1 invocă excepția de necompetență a CNCD, arătând că petenta a formulat o petiție similară către Ministerul Educației și Cercetării, solicitând Corpului de Control al M.E.C. verificarea aceluiași aspecte sesizate și C.N.C.D. și ca urmare, în opinia părții reclamate 1, autoritatea de stat competentă cu soluționarea acestei sesizări este ministerul care coordonează întreaga activitate a UMFST "George Emil Palade" (M.E.C.) și nu CNCD.

33. Partea reclamată 1 arată că U.M.F.S.T. "George Emil Palade" din Târgu Mureș este o universitate de tradiție, cu acoperire internanațională, care funcționează din anul 1945 și până în prezent, structurată funcțional în 7 (șapte) facultăți; de asemenea, în conformitate cu prevederile art.123 alin.1 din Legea nr.1/2011, U.M.F.S.T. "George Emil Palade" este o instituție de învățământ superior care se organizează și funcționează independent de orice ingerințe ideologice, politice sau religioase.

34. Pe fondul cauzei, partea reclamată susține că întâlnirea-dezbateri cu unii dintre candidații la funcția de primar al municipiului Târgu Mureș a fost organizată de U.M.F.S.T. "George Emil Palade" din Târgu Mureș la data de 24.09.2020, în intervalul orar 18.00-20.00, în sala festivă a universității, în afara perioadei de desfășurare a cursurilor didactice; acțiunea și locul de desfășurare au fost stabilite de către Consiliul de administrație al universității prin votul Consiliului de administrație exprimat la data de 1 septembrie 2020, așa cum rezultă din Hotărârea Consiliului de administrație nr. 55 din 01.09.2020.

35. Partea reclamată 1 susține că în Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, la art. 65, este prevăzut în mod explicit faptul că pot avea loc dezbateri și în interiorul universităților în afara orelor de curs, iar evenimentul

mai sus menționat, deși nu poate fi catalogat ca fiind campanie electorală, s-a desfășurat între orele 18-20, în afara perioadei de desfășurare a cursurilor și activităților didactice.

36. Partea reclamată 1 susține că U.M.F.S.T. "George Emil Palade" din Târgu Mureș a transmis pe rețeaua de socializare Facebook, pe pagina oficială aparținând universității, acest eveniment, în acest sens fiind impropriu afirmația utilizată de petentă că acest eveniment ar fi fost o emisiune, UMFST neavând un post de televiziune în accepțiunea legală a termenului, așa cum este agreat de către CNA; universitatea nu a avut cheltuieli directe cu acest eveniment, iar moderatorul - jurnalist de profesie - a avut o activitate voluntară, în temeiul prevederilor contractului de voluntariat perfectat în acest sens.

37. Partea reclamată 1 susține că stabilirea candidaților s-a făcut de către un comitet de selecție independent format din jurnalista de la Radio Târgu Mureș (moderatorul întâlnirii) împreună cu compartimentul comunicare & PR din cadrul universității, care a evaluat situația locală prin prisma sondajelor existente; invitarea candidaților s-a făcut de către moderatorul evenimentului, jurnalista de la Radio Târgu Mureș împreună cu departamentul comunicare & PR al universității, iar informarea opiniei publice s-a tăcut prin postarea afișului evenimentului pe pagina Facebook a universității; în continuare partea reclamată susține că s-a considerat că o dezbatere eficientă, pe parcursul a 2 ore, nu se putea desfășura cu toți cei 13 candidați, motiv pentru care au fost invitați primii 6 candidați, din care au confirmat participarea 5 și au participat 4, urmărindu-se ca invitații să aibă relevanță locală, reprezentare politică în Consiliul local și interes direct în bunul mers al activității universității prin proiectele prezentate; în acest sens partea reclamată 1 susține că corectitudinea alegerii a fost confirmată și de clasificarea acestora după alegeri, în funcție de numărul de voturi, cei 6 candidați invitați ocupând pozițiile 1-6 în urma rezultatelor finale confirmate de BEC, dintre care cei 4 candidați invitați și prezenți la întâlnirea organizată au ocupat locurile 3, 4, 5 și 6, în timp ce ceilalți 2 candidați (care au fost invitați la emisiune dar care nu s-au prezentat), s-au clasat pe locurile 1 și 2 în urma alegerilor.

38. Partea reclamată 1 arată că petenta a obținut un număr de 505 voturi din totalul celor 55.820 voturi exprimate, clasându-se astfel pe poziția a 8-a dintre cei 13 candidați (conform rezultatelor finale confirmate de BEC).

39. Partea reclamată 1 susține că ideea acestei dezbateri este una generoasă, fiind de notorietate mondială dezbaterile prezidențiale din SUA, desfășurate din 1988, de fiecare dată în 3 universități diferite (*în anul 2012 cele trei întâlniri au fost găzduite de trei universități acoperind zone geografice diferite din SUA: University of Denver, Colorado, Hofstra University, New York, Lynn University, Boca Raton, Florida, în anul 2016 Universitatea Nevada din Las Vegas și Hofstra University din New York au găzduit dezbateri, iar pentru anul 2020 ele au fost programate la Universitatea Notre Dame din Indiana, la Universitatea din Ann Arbor, Michigan și cea din Nashville, Tennessee*).

40. Partea reclamată 1 subliniază faptul că U.M.F.S.T. "George Emil Palade" din Târgu Mureș rămâne fidelă misiunii sale de a contribui, prin dezbateri publice, la o democrație autentică și la consolidarea spiritului critic și a implicării civice a membrilor societății noastre, considerând că rolul unei universități nu se limitează strict la activitatea didactică și de cercetare, orice universitate având în același timp și misiunea de a

interacționa cu societatea în ansamblul său, de a se pune în slujba valorilor împărtășite de societatea din care face parte integrantă.

41. Partea reclamată 1 susține că moderatorul evenimentului și organizatorii nu au exprimat opinii politice, nu au emis judecăți de valoare, au fost riguroși în asigurarea unor condiții de exprimare egale pentru toți participanții, rolul organizatorilor fiind doar de a asigura o platformă de exprimare publică; de asemenea partea reclamată 1 arată că prin programele sale de licență (respectiv "Științe politice", "Comunicare și relații publice", "Comunicare și media emergente", organizate în cadrul Facultății de Științe și Litere), universitatea are un interes direct, nepartinic în instruirea studenților, inclusiv prin acest tip de activități, evenimentul fiind de altfel un studiu de caz local.

42. Partea reclamată 1 susține că U.M.F.S.T. "George Emil Palade" nu este furnizor de servicii de televiziune, nu are licență de post T.V. autorizat prin CNA și nu se supune astfel legislației în vigoare legată de campaniile electorale, care face referință în mod explicit la acești furnizori.

43. Partea reclamată 1 susține că deși universitatea nu se regăsește în categoria radiodifuzorilor publici sau privați (*noțiunea de radiodifuzor fiind definită la art. 1 subpunctul 13 din Legea nr.504/2002 a audiovizualului ca "furnizor de servicii media audiovizuale în domeniul serviciilor de programe de televiziune și/sau de radiodifuziune"*), totuși a respectat cele 3 principii invocate de către petentă (*echitatea, echilibrul și corectitudinea*), prin selectarea obiectivă a celor 13 candidați, cu alegerea celor cu șanse reale și cel mai bine clasăți în sondaje, fapt dovedit tocmai de rezultatele oficiale ale alegerilor care-i clasează pe primele 6 locuri pe cei șase candidați care au fost invitați la întâlnirea organizată de universitate.

44. Partea reclamată 1 susține că U.M.F.S.T. "George Emil Palade" nu are cunoștință despre presupusa preluare a evenimentului de către TVAS, neexistând din partea universității niciun acord de preluare în acest sens; în continuare partea reclamată 1 susține că nu are cunoștință de vreo altă preluare a evenimentului, transmisia fiind realizată exclusiv pe pagina de Facebook a universității

45. Partea reclamată precizează că în anii trecuți în România s-au mai desfășurat și alte evenimente din aceeași categorie, organizate de alte instituții de învățământ superior, precum:

- Universitatea din București a transmis invitații oficiale candidaților la președinția României din 2019, candidați eminentemente politici, de a găzdui dezbateri electorale în cadrul universității

<https://unibuc.ro/invitatie-publica-la-dezbatere-adresata-celor-doi-candidati-din-turul-al-doilea-al-alegerilor-prezidentiale/>

- Școala Națională de Studii Politice și Administrative (SNSPA) a organizat în data de 19 noiembrie 2019 dezbateri electorale prezidențiale cu participarea președintelui în funcție

<http://snspa.ro/snsa-va-asigura-un-spatiu-neutru-pentru-dezbaterea-electorală-înaintea-celui-de-al-doilea-tur-al-alegerilor-prezidentiale-din-romania/>

- Universitatea de Vest din Timișoara (UVT), în anul 2014 a transmis o invitație similară candidaților la președinție

<https://www.mediafax.ro/politic/ponta-si-iohannis-invitati-la-o-dezbatere-publica-la-universitatea-de-vest-din-timisoara-13490261/>

- în timpul campaniilor electorale, Universitatea de Vest din Timișoara (UVT) a organizat cu succes și cu mare impact, în Aula Magna a Universității, prin Facultatea de Științe Politice, Filosofie și Științe ale Comunicării, o serie de dezbateri între candidații la alegerile locale, parlamentare și europarlamentare

<https://www.hotnews.ro/stiri-esential-18517285-rectorul-universitatii-vest-din-timisoara-avut-minte-cand-adresat-invitatia-dezbatere-intalnirile-dintre-cei-doi-candidati-functia%20presedinte-sua-2012.htm/>

46. Partea reclamată 1 susține că orice acuză de discriminare a unui candidat nu are fundamentare întrucât neinvitarea unor candidați nu a avut de a face cu numele sau cu partidul acestuia, ci a fost o decizie exclusiv tehnică, de desfășurare cu eficiență a evenimentului.

47. În continuare partea reclamată 1 susține că U.M.F.S.T. "George Emil Palade" nu a încălcat petentei drepturi politice, mai exact drepturile electorale și dreptul de a participa la viața publică și de a avea acces la funcții și demnități publice și nu a discriminat-o atâta timp cât universitatea nu a realizat o platformă electorală și demersul nu a adus atingere în vreun fel drepturilor de a candida și de a-și expune platformele electorale ale celor șapte candidați care nu au fost invitați și nu au participat la această dezbatere.

48. În concluzie, partea reclamată 1 consideră că activitatea menționată a fost făcută în deplină echidistanță politică, cu un moderator neutru, motive pentru care consideră petiția formulată ca fiind neîntemeiată, nefiind încălcată nicio prevedere legală în vigoare.

49. Prin adresa înregistrată sub nr. 1199/15.02.2021 partea reclamată 1 a depus concluzii scrise.

50. Partea reclamată 1 a precizat că își susține excepțiile și argumentele prezentate pe fondul cauzei în punctul de vedere depus la dosarul cauzei.

51. Partea reclamată 1 reiterează faptul că din cuprinsul petiției formulate de către petentă nu rezultă clar care este fapta de discriminare săvârșită de către U.M.F.S.T. "George Emil Palade" raportat la definițiile domeniilor prevăzute în O.G. nr. 137/2000, respectiv care anume sunt drepturile constituționale care i-ar fi fost încălcate, în această situație putând doar a presupune că s-ar fi raportat la drepturile politice și anume la drepturile electorale, dreptul de a participa la viața publică și de a avea acces la funcții și demnități publice; în acest sens partea reclamată susține că nu i-a încălcat drepturile constituționale petentei, demersul neaducând atingere în vreun fel drepturilor de a candida și de a-și expune platformele electorale ale celor șapte candidați care nu au fost invitați și nu au participat la această dezbatere.

52. În final partea reclamată 1 susține că absența petentei de la ședința organizată de C.N.C.D. pentru audierea părților în data de 08.02.2021, orele 10.30, o consideră ca fiind o dovadă de lipsă de interes și de stăruință în demersul inițiat prin înaintarea petiției, întrucât prin participarea la ședința organizată pe Zoom a avut posibilitatea de a-și exprima propriile considerente și să răspundă argumentelor prezentate.

Sușinerile părții reclamate 2

53. Prin punctul de vedere înregistrat sub nr. 7659/27.11.2020 partea reclamată 2 reiterează sușinerile părții reclamate 1 - U.M.F.S.T. "George Emil Palade".

54. Prin adresa înregistrată sub nr. 1200/15.02.2021 partea reclamată 2 a depus concluzii scrise, reiterând susținerile părții reclamate 1 din cadrul concluziilor scrise depuse de aceasta la dosarul cauzei.

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil / jurisprudența

55. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

➤ **art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008:**

- *„(1) Colegiul director se va pronunța mai întâi asupra excepțiilor de procedură, precum și asupra celor de fond care nu mai necesită, în tot sau în parte, analizarea în fond a petiției”.*

➤ **art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată:**

- *art. 2 alin. (1): „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.*

➤ **art. 1, art. 16, art. 29, art. 30, art. 31 din Constituția României, revizuită:**

- *art. 1 alin. (3): „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”*
- *art. 16 alin. (1): “Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări. (2) Nimeni nu este mai presus de lege. (...)”*
- *art. 29 alin. (1) și alin. (2) - Libertatea conștiinței: „(1) Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngrădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale. (2) Libertatea conștiinței este garantată; ea trebuie să se manifeste în spirit de toleranță și de respect reciproc.*
- *art. 30 alin. (1), alin. (2), alin. (3), alin. (4), alin. (5), alin. (6), alin. (7) - Libertatea de exprimare: „(1) Libertatea de exprimare a gândurilor, a opiniilor sau a credințelor și libertatea creațiilor de orice fel, prin viu grai, prin scris, prin imagini, prin sunete sau prin alte mijloace de comunicare în public, sunt inviolabile. (2) Cenzura de orice fel este interzisă. (3) Libertatea presei implică și libertatea de a înființa publicații. (4) Nici o publicație nu poate fi suprimată. (5) Legea poate impune mijloacelor de comunicare în masă obligația de a face publică sursa finanțării. (6) Libertatea de exprimare nu poate prejudicia demnitatea, onoarea, viața particulară a persoanei și nici dreptul la propria imagine. (7) Sunt interzise de lege defăimarea țării și a națiunii, îndemnul la război de agresiune, la ură națională, rasială, de clasă sau religioasă, incitarea la discriminare, la separatism teritorial sau la violență publică, precum și manifestările obscene, contrare bunelor moravuri.*
- *art. 31 alin. (1), alin. (2), alin. (3), alin. (4), alin. (5) - Dreptul la informație: „(1) Dreptul persoanei de a avea acces la orice informație de interes public nu poate fi îngrădit. (2)*

Autoritățile publice, potrivit competențelor ce le revin, sunt obligate să asigure informarea corectă a cetățenilor asupra treburilor publice și asupra problemelor de interes personal. (3) Dreptul la informație nu trebuie să prejudicieze măsurile de protecție a tinerilor sau securitatea națională. (4) Mijloacele de informare în masă, publice și private, sunt obligate să asigure informarea corectă a opiniei publice. (5) Serviciile publice de radio și de televiziune sunt autonome. Ele trebuie să garanteze grupurilor sociale și politice importante exercitarea dreptului la antenă. Organizarea acestor servicii și controlul parlamentar asupra activității lor se reglementează prin lege organică.”

➤ **art. 65, art. 66, art. 71 din Legea nr. 115/2015 pentru alegerea autorităților administrației publice locale, pentru modificarea Legii administrației publice locale nr. 215/2001, precum și pentru modificarea și completarea Legii nr. 393/2004 privind Statutul aleșilor locali, cu modificările și completările ulterioare:**

- art. 65 alin. (1), alin (2), alin (3), alin. (4), alin (5), alin (6): “(1) În campania electorală, candidații, partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale sau organizații ale cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri, precum și cetățenii au dreptul să-și exprime opiniile în mod liber și fără nicio discriminare, prin mitinguri, adunări, utilizarea televiziunii, radioului, presei și a celorlalte mijloace de informare în masă. (2) În timpul campaniei electorale se asigură candidaților, în mod nediscriminatoriu, spații corespunzătoare, pentru a se întâlni cu alegătorii. Spațiile pot fi amplasate la sediul primăriei, în școli, universități, case de cultură, cămine culturale și cinematografe și se asigură pe bază de înțelegere cu privire la cheltuielile de întreținere. (3) Mijloacele folosite în campania electorală nu pot contraveni legii. (4) Este interzisă organizarea acțiunilor de campanie electorală în unitățile militare, precum și în spațiile din școli și universități în perioada de desfășurare a cursurilor. (5) În campania electorală se interzice folosirea mesajelor sau sloganurilor cu caracter discriminatoriu sau a mesajelor de incitare la ură și intoleranță. În sensul prezentei legi, prin discurs care instigă la ură și la discriminare se înțelege atât discursul, cât și mesajele de propagandă electorală exprimate în formă scrisă sau prin viu grai care incită, promovează sau justifică ura rasială, xenofobia, antisemitismul, alte forme de ură bazate pe intoleranță sau orice altă formă de discriminare prevăzută la art. 2 din Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. (6) În campania electorală sunt interzise orice forme, mijloace, acte sau acțiuni de defăimare și învrăjpire religioasă sau etnică, precum și ofensa publică adusă simbolurilor religioase.”
- art. 66 alin. (1), alin (2): “(1) Campania electorală, prin serviciile de programe audiovizuale, publice și private, trebuie să servească următoarelor interese generale: a) ale electoratului, de a primi informații corecte, astfel încât să poată vota în cunoștință de cauză; b) ale partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale și candidaților, de a se face cunoscuți și de a-și prezenta platformele, programele politice și ofertele electorale; c) ale radiodifuziunilor, de a-și exercita drepturile și responsabilitățile care decurg din profesiunea de jurnalist. (2) Radiodifuzorii publici și privați sunt obligați să asigure, în cadrul serviciilor de programe audiovizuale, desfășurarea unei campanii electorale echitabile, echilibrate și corecte pentru toate partidele politice, alianțele politice, alianțele electorale, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, precum și pentru toți candidații.”
- art. 71 alin. (1), alin (2): “(1) Emisiunile și dezbaterile electorale trebuie să asigure tuturor candidaților condiții egale în ceea ce privește libertatea de exprimare, pluralismul opiniilor și echidistanța. (2) În cadrul emisiunilor electorale, candidații au următoarele obligații: a) să nu pună în pericol ordinea constituțională, ordinea publică, siguranța persoanelor și a bunurilor; b) să nu facă afirmații care pot aduce atingere demnității umane sau moralei publice; c) să

probeze eventualele acuzații cu incidență penală sau morală aduse unui alt candidat; d) să nu incite la ură sau discriminare pe considerente de rasă, religie, naționalitate, sex, orientare sexuală sau etnie.”

➤ **art. 67, art. 68 și art. 69 din Legea nr. 208/2015 privind alegerea Senatului și a Camerei Deputaților, precum și pentru organizarea și funcționarea Autorității Electorale Permanente**

- *art. 67: „(1) În timpul campaniei electorale, informațiile privind sistemul electoral, tehnica votării, calendarul campaniei electorale, programele politice, opiniile și mesajele cu conținut electoral trebuie să fie prezentate exclusiv în următoarele tipuri de emisiuni: a) emisiuni informative - în care pot fi difuzate informații privind sistemul electoral, tehnica votării și activitățile de campanie ale candidaților; în acest scop durata programată a emisiunii informative poate fi mărită cu cel mult 15 minute; b) emisiuni electorale - în care candidații își pot prezenta programele politice și activitățile de campanie electorală; c) dezbateri electorale - în care candidații, jurnaliștii, analiștii și alți invitați pun în discuție programele electorale și teme de interes public. (4) Posturile private de radio și de televiziune, inclusiv de televiziune prin cablu, pot organiza, în cadrul propriei grile de programe, emisiuni de tipul celor prevăzute la alin. (1). (5) Emisiunile prevăzute la alin. (1) nu pot fi considerate publicitate electorală.*
- *art. 68: „(1) Partidele politice, organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale, alianțele politice și alianțele electorale care depun liste complete de candidați în cel puțin 23 de circumscripții electorale au acces gratuit la serviciile publice de radiodifuziune și de televiziune, inclusiv la cele ale studiourilor teritoriale ale acestora. Timpii de antenă se acordă după rămânerea definitivă a candidaturilor, trebuind să fie proporționali cu numărul cumulativ al candidaturilor depuse, și se calculează de Societatea Română de Televiziune și de Societatea Română de Radiodifuziune în termen de 24 de ore de la primirea datelor transmise de Biroul Electoral Central. (2) Organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale care depun candidaturi la Biroul Electoral Central, conform prevederilor art. 54 alin. (4), au acces la serviciile publice teritoriale și naționale de radiodifuziune și de televiziune, dacă participă la alegeri cu liste de candidați în circumscripțiile electorale din județe și în mod proporțional cu ponderea lor în totalul populației județului, respectiv a României. (3) Până la calcularea timpilor de antenă, conform alin. (1) și (2), partidele politice parlamentare primesc timp de antenă proporțional cu numărul mandatelor obținute la ultimele alegeri pentru Senat și Camera Deputaților. (4) Accesul partidelor politice, alianțelor politice, alianțelor electorale, precum și al candidaților independenți și al organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale la posturile private de radiodifuziune și de televiziune, inclusiv de televiziune prin cablu, se face în aceleași condiții tarifare pentru toți competitorii electorali, numai în cadrul emisiunilor care au caracter electoral, potrivit art. 67. (5) Este interzisă contractarea de timp de antenă în scopuri publicitare, pentru și în favoarea participanților la campania electorală, sau cedarea timpilor de antenă candidaților de către societățile comerciale cu capital public sau privat, instituțiile publice, organizațiile neguvernamentale sau persoanele fizice. (6) Partidele politice, alianțele politice și alianțele electorale, candidații independenți, precum și organizațiile cetățenilor aparținând minorităților naționale au obligația să solicite, cel mai târziu cu 40 de zile înainte de data alegerilor, conducerii posturilor de radiodifuziune și de televiziune publice și private sau, după caz, studiourilor teritoriale ale acestora acordarea timpilor de antenă. Solicitățile făcute după acest termen nu se iau în considerare. (7) Timpii de antenă la radiodifuziunile și televiziunile publice și private, inclusiv la cele prin cablu, se acordă partidelor politice, alianțelor politice și alianțelor electorale sau organizațiilor*

cetățenilor aparținând minorităților naționale care participă la alegeri în fiecare din zilele de luni, marți, miercuri, joi și vineri. Fiecare candidat independent are dreptul la timp de antenă, la studiourile teritoriale, de cel mult 5 minute, însumate pe întreaga durată a desfășurării campaniei electorale. (8) Emisiunile transmise în cadrul timpului de emisie acordat fiecărui partid politic, fiecărei alianțe politice și alianțe electorale, candidaților independenți și ai organizațiilor cetățenilor aparținând minorităților naționale se realizează în direct sau se înregistrează în proporțiile stabilite de aceștia.”

- art. 69: “(1) În perioada campaniei electorale, candidații și reprezentanții partidelor politice aflate în competiție au acces la posturile publice și private de radiodifuziune și de televiziune numai la emisiunile și dezbaterile electorale, în condițiile art. 66-68..”

➤ **art. 1 din Legea nr. 504 din 11 iulie 2002 - Legea audiovizualului:**

- art. 1 pct. 1-7: “În sensul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații: 1. serviciu media audiovizual - serviciul aflat sub responsabilitatea editorială a unui furnizor de servicii media, al cărui obiectiv principal este furnizarea de programe în scop informativ, de divertisment sau educativ pentru publicul larg, prin rețele de comunicații electronice. Un astfel de serviciu media audiovizual este fie un serviciu de programe de televiziune/radiodifuziune, astfel cum este definit la pct. 2, fie un serviciu media audiovizual la cerere, astfel cum este definit la pct. 3, și/sau un serviciu media care constituie o comunicare comercială audiovizuală, astfel cum este definită la pct. 15; 2. serviciu de programe de televiziune/radiodifuziune - serviciu media audiovizual liniar prestat de un radiodifuzor, în care programele sunt difuzate în succesiune continuă, indiferent de modalitatea tehnică utilizată, având un conținut și un orar prestabilite, pentru vizionarea/audierea simultană de programe, pe baza unei grile de programe, sub o anumită denumire și identificat printr-o siglă, în cazul televiziunii, sau printr-un semnal sonor, în cazul radiodifuziunii; 3. serviciu media audiovizual la cerere - un serviciu media audiovizual neliniar, în care vizionarea de programe se face la cererea individuală a utilizatorului și la momentul ales de acesta, prestat de un furnizor de servicii media pe baza unui catalog de programe selecționate și puse la dispoziție de către furnizorul de servicii media; 4. program - ansamblu de imagini în mișcare, cu sau fără sunet, care constituie un întreg identificabil prin titlu, conținut, formă sau autor, în cadrul unei grile ori al unui catalog realizat de un furnizor de servicii media audiovizuale, având forma și conținutul serviciilor de televiziune sau fiind comparabil ca formă și conținut cu acestea; 5. serviciu generalist de televiziune sau de radiodifuziune - serviciu care difuzează cumulativ și în proporții echilibrate programe audiovizuale cu conținut informativ, educativ și de divertisment, în principalele domenii de interes și care se adresează majorității publicului; 5¹. servicii publice de televiziune și de radiodifuziune - serviciile de programe de televiziune oferite de Societatea Română de Televiziune și serviciile de programe de radiodifuziune oferite de Societatea Română de Radiodifuziune; 6. serviciu comunitar de televiziune sau de radiodifuziune- serviciu care difuzează programe audiovizuale dedicate unui public aparținând unei comunități specifice; 7. serviciu tematic de televiziune sau de radiodifuziune - serviciu care difuzează programe audiovizuale dedicate preponderent unui anumit domeniu și care se adresează unui segment al publicului;”

➤ **art. 3 și art. 7 din Decizia nr. 475 din 18 august 2020 privind regulile de desfășurare în audiovizual a campaniei electorale pentru alegerile locale din anul 2020 a Consiliului Național al Audiovizualului**

- art. 3: Radiodifuzorii publici și privați sunt obligați să asigure desfășurarea unei campanii electorale echitabile, echilibrate și corecte pentru toți competitorii electorali, respectând următoarele principii: a) echitate - toți candidații trebuie să aibă posibilitatea de a se face

cunoscuți electoratului; b) echilibru în prezentarea activităților de campanie ale competitorilor electorali; c) corectitudine - toți competitorii electorali să beneficieze de un tratament obiectiv și echidistant.

- art. 7 alin. (1) și alin (2): (1) Emisiunile informative se supun obligației de obiectivitate, echitate și de informare corectă a publicului. (2) În emisiunile informative, prezentarea activităților de campanie va fi realizată exclusiv de către radiodifuzori. Sunt interzise difuzarea de materiale în legătură cu activitățile de campanie, realizate sau puse la dispoziția radiodifuzorilor de către competitorii electorali, precum și difuzarea de interviuri acordate de către candidați sau reprezentanți ai competitorilor electorali.

➤ **art. 14 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale:**

- art. 14 - Interzicerea discriminării: “Exercitarea drepturilor și libertăților recunoscute de prezenta convenție trebuie să fie asigurată fără nici o deosebire bazată, în special, pe sex, rasa, culoare, limba, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenența la o minoritate națională, avere, naștere sau orice alta situație.”

➤ **art. 21 din Declarația universală a drepturilor omului din 1948 a Organizației**

Națiunilor Unite:

- art. 21 alin. (1): “Orice persoană are dreptul de a lua parte la conducerea treburilor publice ale țării sale, fie direct, fie prin reprezentanți liber aleși;
- art. 21 alin. (3): Voința poporului trebuie să constituie baza puterii de stat; această voință trebuie să fie exprimată prin alegeri nefalsificate, care să aibă loc în mod periodic prin sufragiu universal, egal și exprimat prin vot secret sau urmând o procedură echivalentă care să asigure libertatea votului”;

➤ **art. 25 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice (PIDCP) din**

1966:

- “Orice cetățean are dreptul și posibilitatea, fără nici una dintre discriminările (...) și fără restricții nerezonabile: a) de a lua parte la conducerea treburilor publice, fie direct, fie prin intermediul unor reprezentanți liber aleși; b) de a alege și de a fi ales, în cadrul unor alegeri periodice, oneste, cu sufragiu universal, egal și cu scrutin secret, asigurând exprimarea liberă a voinței alegătorilor; c) de a avea acces, în condiții generale de egalitate, la funcțiile publice din țara sa”;

➤ **Observația generală nr. 25 a PIDCP;**

➤ **art. 3 din Protocolul nr. 1 al Convenției europene a drepturilor omului:**

- “Înaltele Părți Contractante se angajează să organizeze, la intervale rezonabile, alegeri libere cu vot secret, în condiții care să asigure libera exprimare a opiniei poporului cu privire la alegerea corpului legislative”;

➤ **Documentul de la Copenhaga din 1990 al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa (OSCE), alineatele (5)-(8);**

➤ **Codul de bune practici în materie electorală al Comisiei de la Veneția, 18-19 octombrie 2002;**

➤ **Rapoartele de observare pentru monitorizarea alegerilor și recomandările OSCE/ale Biroului pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR);**

➤ **art. 5 din Convenția privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare Rasială (CEFDR) din 21 decembrie 1965:**

- “În conformitate cu obligațiile fundamentale enunțate în articolul 2 al prezentei convenții, statele părți se angajează să interzică și să elimine discriminarea rasială sub toate formele și să garanteze dreptul fiecăruia la egalitate în fața legii fără deosebire de rasă, culoare, origine națională sau etnică, în folosința drepturilor următoare: c) drepturi politice și anume dreptul de a participa la alegeri - de a vota și de a fi candidat - după sistemul sufragiului

universal și egal, dreptul de a face parte din guvern, de a lua parte la conducerea treburilor publice, la orice nivel, și dreptul de acces, în condiții de egalitate, la funcții publice;”

➤ **art. 7 din Convenția privind Eliminarea Tuturor Formelor de Discriminare împotriva Femeilor (CEDAW) din 3 septembrie 1981:**

- “Statele parti vor lua toate măsurile necesare pentru eliminarea discriminării față de femei în viața politică și publică a țării și, în special, pentru a le asigura, în condiții de egalitate cu bărbații: a) dreptul de a vota la toate alegerile și referendumurile publice și de a fi alese în toate organismele eligibile în mod public; b) dreptul de a lua parte la elaborarea politicii statului și la punerea acesteia în aplicare, de a ocupa funcții publice și a exercita toate funcțiunile publice la toate eșaloanele de guvernământ; c) dreptul de a participa în organizațiile și asociațiile neguvernamentale care activează în viața publică și politică a țării.”

➤ Potrivit Manualului de observare a alegerilor, ediția a V-a, 2006, publicat de Oficiul OSCE pentru Instituții Democratice și Drepturile Omului (ODIHR)¹ statele participante la OSCE s-au angajat să respecte o serie de standarde pentru sprijinirea, protejarea și promovarea guvernării democratice și drepturilor omului (pag 16) ... Principala responsabilitate pentru respectarea acestor angajamente revine guvernului fiecărei țări (pag 17). ... **ALEGERILE CORECTE** trebuie să asigure condiții egale pentru toți participanții la procesul electoral. Cadrul legislativ trebuie să reflecte angajamentele OSCE și alte principii universale, iar toate legile referitoare la alegeri trebuie aplicate nonselectiv. Toți candidații, partidele și organizațiile politice care doresc să candideze la funcții publice trebuie să aibă această posibilitate și să poată concura în condițiile unui tratament echitabil și imparțial în fața legii și din partea autorităților. Candidații și partidele politice trebuie să aibă acces la presă fără discriminare, iar presa publică trebuie să își îndeplinească responsabilitatea specială de a publica suficiente informații echilibrate pentru a da electoratului posibilitatea de a face o alegere informată. Reglementările privind finanțarea campaniei electorale nu trebuie să favorizeze sau să discrimineze nici un partid sau candidat. Trebuie să existe o separare clară între stat și partidele politice, iar resursele publice nu trebuie utilizate inechitabil în beneficiul unui candidat sau unui grup de candidați. Fiecare nivel al administrației electorale trebuie să acționeze de o manieră profesionistă și neutră, iar votarea, numărarea voturilor și centralizarea rezultatelor trebuie să se desfășoare fără fraudă sau manipulare. În cazul încălcării legii sau drepturilor omului, candidații, partidele și alegătorii trebuie să aibă posibilitatea de a obține fără întârziere remedii eficiente, inclusiv prin intermediul justiției independente. Persoanele responsabile pentru încălcarea legii trebuie să fie trase la răspundere fără întârziere. Candidații care întrunesc numărul de voturi necesar pentru a fi aleși trebuie să ocupe funcțiile sale fără întârziere.

➤ Potrivit Manualului Consiliului Europei pentru organizațiile societății civile „Utilizarea standardelor electorale internaționale”², 2017, **(Difuzarea mediatică a alegerilor)** Acoperirea mediatică a procesului electoral de către principalele segmente mediatice dintr-o țară, care includ radiodifuziunea, televiziunea, ziarul și internetul, este esențială pentru ca alegătorii să fie informați corespunzător cu privire la programele și opiniile concurenților din cursa electorală. Pentru o acoperire universală, mass-media ar trebui să ia măsuri pentru a ajunge la toate nivelurile societății, inclusiv la cei care locuiesc în mediul rural (Centrul Carter 2014: 140). **(O acoperire corectă, echilibrată și imparțială)** Mijloacele de radiodifuziune publice și private, deși li se acordă libertate editorială, ar trebui să fie obligate să acopere alegerile într-un mod corect, echilibrat și imparțial, în special, în cadrul programelor lor de știri și de actualități, inclusiv cu

¹ <https://www.osce.org/files/f/documents/2/e/14349.pdf>

² <https://rm.coe.int/using-international-election-standards-rom/168073448b>

privire la formatul discuțiilor, precum interviurile și dezbaterile (Comitetul de Miniștri 2007a: punctul II.1, 2; Comisia de la Veneția/OSCE/ODIHR 2009). Rolul mass-mediei este de a monitoriza în mod persistent dacă autoritățile asigură un proces electoral democratic. Deoarece mass-media are o sarcină importantă în a ajuta alegătorii să înțeleagă aspectele-cheie ale alegerilor, se așteaptă din partea lor și să reflecteze asupra acestui proces, să îl descrie și să îl analizeze. O acoperire precisă și echilibrată cuprinde diferite tipuri de formate de difuzare, cum ar fi lansarea de întrebări deschise candidaților și partidelor politice, realizarea de dezbateri între candidați și prezentarea de declarații directe, în locul simplelor comentarii despre un candidat, precum și dedicarea de timp egal de emisie. Mai mult, influențele sau manipulările, spre exemplu, omisiunea relatărilor care ar avea un impact negativ sau pozitiv asupra unui candidat, prezentarea unui partizan sau a unor interese private ca știri sau utilizarea de efecte sonore pentru promovarea sau afectarea imaginii unui candidat ar trebui să fie evitate (OSCE/ODIHR 2003b: 94). Nu ar trebui să se abuzeze, prin intermediul tratamentului privilegiat al autorităților publice, de alocarea de timp în cadrul știrilor pentru guvern sau persoana aflată în exercițiu, deși acest lucru este admisibil în perioadele de campanie (Comitetul de Miniștri 2007a: punctul II.2).

(Utilizarea standardelor electorale internaționale. Organisme de reglementare). Legea electorală sau a mass-mediei ar trebui să cuprindă dispoziții clare pentru acoperirea mediatică a alegerilor. În cazuri de încălcare a acestor dispoziții, ar trebui să se pună la dispoziție căi de atac prompte și specifice (Comisia de la Veneția 2002: Raport explicativ, punctul 19). În acest sens, statele ar putea constitui un organism de reglementare independent care să supravegheze conformitatea mijloacelor de difuzare în masă cu cadrul juridic, să reglementeze difuziunea și să aibă competența de a impune sancțiuni în caz de neconformitate (Centrul Carter 2014: 135). Acest organism ar trebui să fie independent de interesele politice, în special, în ceea ce privește numirea membrilor săi și funcționarea acestuia, precum și transparent cu privire la structurile și deciziile sale (Comitetul ONU pentru Drepturile Omului 1981-2014: OG nr. 34, punctul 39). Acesta ar trebui să trateze plângerile cu promptitudine. Mass-media poate să înființeze, de asemenea, organisme de autoreglementare care să asigure conformitatea cu cadrul juridic fie la nivelul industriei, fie la nivel intern, iar jurnaliștii ar putea conveni asupra unor coduri de etică, prin care să se facă angajamente personale de menținere a calității și de sporire a transparenței (OSCE 2008: 10, 22).

(Dispoziții pentru mass-media publică) Mass-media publică ar trebui să ofere informații adecvate despre sistemul democratic și procedurile democratice. În consecință, unul dintre rolurile sale ar trebui să fie promovarea interesului în afaceri publice și încurajarea acestora de a juca un rol mai activ (Comitetul de Miniștri 2007b: punctul II.15).

(Aplicare și bune practice) În mod specific, mass-media publică ar trebui să îndeplinească anumite obligații pentru a acorda candidaților egalitatea de șanse. Aceștia pot fi obligați să acorde timp de emisie și spațiu gratuit în perioada electorală, care să fie distribuit pe bază nediscriminatorie a unei formule prevăzute prin lege care se poate aplica în mod obiectiv (OSCE 1990a: punctul 7.8; International IDEA 2014a: 202, 229). Se poate asigura distribuția egală fie proporțional, în funcție de numărul de locuri pe care le dețin partidele politice în parlament sau de rezultatele lor în cadrul alegerilor recente sau pe bază strictă, adică indiferent de puterea lor parlamentară (Comisia de la Veneția 2002: Orientări, secțiunea I.2.3.b). Aici se include timpul sau spațiul de emisie acordat gratuit și calendarul sau locația, inclusiv la ore de maximă audiență (OHCHR 1994: punctul 121; International IDEA 2014a: 229). Timpul de emisie alocat ar trebui să fie suficient pentru a permite tuturor concurenților să concureze în mod eficace, iar pentru alegători să dobândească informații suficiente. Nu în ultimul rând, mass-media publică poate fi obligată să difuzeze programe de educare a alegătorilor. Nu există nicio dispoziție în acest sens în tratatele internaționale, însă, astfel, statele își pot îndeplini obligația de a exercita dreptul la vot, după cum este constatat prin mai multe tratate (International IDEA 2014a: 230).

(Dispoziții pentru mass-media private) Cu

privire la mass-media privată, legea ar trebui să încurajeze exprimarea pluralistă a opiniilor, să asigure accesul minim al candidaților și să oblige mijloacele de difuziune în masă să acopere campaniile electorale în mod echitabil și imparțial (Comitetul de Miniștri 2007a: punctul II.1, 2; International IDEA 2014a: 202, 229; Comisia de la Veneția 2002: Orientări, secțiunea I.2.3.c.). Cu toate acestea, obligativitatea legală de a acorda timp gratuit de emisie pentru concurenți poate aduce atingere libertății editoriale a mijloacelor private de difuziune în masă. **(Publicitatea politică în mijloacele de difuziune în masă)** Accesul deschis și tratamentul egal ar trebui să fie, de asemenea, garantate în ceea ce privește publicitatea politică, dacă acest lucru este permis, inclusiv costuri egale pentru toți candidații (Comitetul de Miniștri 2007a: par. II.5), care nu ar trebui să fie atât de mari încât să îi afecteze pe aceștia în sens prohibitiv sau discriminatoriu. În special, în țări cu o istorie a mass-mediei publice, care acordă tratament preferențial partidului de la guvernare, publicitatea politică plătită poate fi un mijloc important de prezentare a mesajelor pentru candidații opoziției. Totuși, aceasta ar trebui să fie identificată ca atare și nu trebuie să fie confundată cu actualități sau conținut editorial (International IDEA 2014a: 229). Pentru a asigura egalitatea de șanse pentru candidați, cheltuielile cu publicitatea pot fi limitate (Comisia de la Veneția 2002: Orientări, secțiunea I.2.3.e). **(Utilizarea standardelor electorale internaționale. Măsuri pentru grupuri subreprezentate)** Fiecare concurent ar trebui să aibă acces la mass-media fără discriminare, conform articolului 14 din Convenție, indiferent de sex, dizabilitate sau statut ca și membru al minorității, persoană strămutată sau refugiat. Mai mult, pentru grupuri subreprezentate tradițional se pot aplica temporar măsuri speciale pentru creșterea prezenței lor în mass-media. În mod specific, candidații de sex feminin și masculin ar trebui să fie asigurați că beneficiază de o acoperire și vizibilitate egală în mass-media. De fapt, candidații femeii sunt în mod consecvent mai puțin vizibili la nivelul emisiunilor electorale în toate formele mass-mediei, iar problemele și preocupările femeilor, deseori, nu apar ca teme de discuție și comentarii în campaniile electorale. În plus, mass-media ar trebui să cuprindă candidații femeii în mod nediscriminatoriu în ceea ce privește imaginile selectate, precum și utilizarea tonului și a limbajului. Organismele de reglementare ar trebui să promoveze egalitatea de gen în componența lor pentru a implica femeile în procesele lor decizionale (Comitetul de Miniștri 2013: Orientările A.1, B.4). În zone cu o anumită populație de minorități naționale, emisiunile din mass-media care acoperă campania electorală ar trebui să fie difuzate în limbile minoritare (OSCE/ODIHR 2003b: 93). Pentru a permite persoanelor cu dizabilități să ia parte la viața politică și publică, ar trebui să se pună la dispoziție informații electorale de către mass-media, inclusiv oferte în limbajul semnelor, informații „luzibile și inteligibile” și informații în formate alternative (Consiliul European 2015: 15, 21). Astfel de oferte ar trebui să ia în considerare și site-urile publice și private (ibid.: 23). **(pag.67-70)**

V. Principiile de analiză

56. Potrivit art. 2 alin.1 din O.G.137/2000 republicată, pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile;
- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;

- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege.

57. Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care a apreciat că diferența de tratament devine discriminare, în sensul articolului 14 din Convenție, atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, *„trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nicio justificare obiectivă sau rezonabilă.”*

58. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie criteriul interzis de legiuitorul național prin art. 2 alin 1 (*„rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată”*), *„sau orice alt criteriu”* - sintagmă care oferă posibilitatea reținerii oricărui alt criteriu nespecificat de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare. În ipoteza în care criteriul invocat ar putea fi încadrat în categoria *“orice alt criteriu”*, acesta trebuie să reprezinte o caracteristică specifică a persoanei care se consideră discriminată, caracteristică care să aibă un caracter inalterabil (ex. *gen, culoarea pielii, vârsta, dizabilitatea, boală cronică etc.*) și deci care nu poate fi schimbată prin voința individului, sau care să aibă un caracter identitar, care să fie parte a identității individului (ex. religie, convingeri, etc.), într-un mod similar criteriilor protejate de lege. Criteriul, în raport cu elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definit în art. 2 din O.G. nr. 137/2000, trebuie interpretat în sensul existenței sale ipso facto, ca circumstanță concretizată, materializată, constituind însăși cauza actului sau faptului discriminatoriu și care, în situația inexistenței, nu ar determina săvârșirea discriminării.

59. Discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratament diferențiat) și impun a analiza un criteriu interzis invocat de petent, care constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate.

60. De asemenea, o faptă poate fi considerată faptă de discriminare dacă atinge un drept, oricare dintre cele garantate de tratate internaționale ratificate de România sau cele prevăzute de legislația națională.

VI. Aplicarea principiilor la speță. Motivele de fapt și de drept

61. **Pe cale de excepție**, în conformitate cu prevederile art. 63 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor publicată în M.Of. nr. 348 din 6 mai 2008, Colegiul director urmează să analizeze excepția obiectului vădit nefondat, raportat la domeniul de aplicare al prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, invocată de către partea reclamată. Raportându-se la prevederile art. 33, art. 36 și art. 37 din Procedura Internă de Soluționare a Petițiilor și Sesizărilor *“(Membrii Colegiului director, din oficiu, pot ridica excepția lipsei obiectului petiției când constată că obiectul*

petiției este în mod vădit nefondat, raportat la domeniul de aplicare al prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată. (...) Consiliul soluționează excepția prin hotărâre a Colegiului director. În situația respingerii excepției prin reținerea obiectului raportat la prevederile Ordonanței Guvernului nr. 137/2000, republicată, aceasta se motivează odată cu fondul în hotărârea prin care se soluționează petiția, potrivit prezentei proceduri interne.} și reținând că obiectul petiției intră sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 republicată (întrucât vizează o posibilă faptă de discriminare săvârșită prin îngădirea dreptului libertății de exprimare a unui candidat în cadrul unei campanii electorale), **Colegiul director respinge excepția sus-menționată și se pronunță pe fond.**

62. **În fapt**, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării reține că este sesizat în legătură cu o potențială îngădire a dreptului libertății de exprimare a petentei - candidat la funcția de primar al municipiului Târgu Mureș (la alegerile din data de 27 septembrie 2020), prin neinvitarea sa la o dezbatere organizată de către Universitatea de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș.

63. **În drept**, Colegiul director trebuie să aprecieze în ce măsură obiectul sesizării este de natură să cadă sub incidența prevederilor O.G. nr. 137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, potrivit atribuțiilor și domeniului de activitate al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării. Astfel, Colegiul director analizează în ce măsură obiectul unei petiții întrunește, în primă instanță, elementele art. 2 al O.G. nr. 137/2000, republicată, cuprins în Capitolul I Principii și definiții al Ordonanței și, subsecvent, elementele faptelor prevăzute și sancționate contravențional în Capitolul II Dispoziții Speciale, Secțiunea I-VI din Ordonanță. În măsura în care se reține întrunirea elementelor discriminării, conform art. 2, comportamentul în speță atrage răspunderea contravențională.

64. Cu privire la aspectele deduse soluționării, Colegiul director reține că în conținutul petiției a fost indicat un link³ care deschide o înregistrare video-audio încărcată pe pagina de Facebook a Universității de Medicină, Farmacie, Științe și Tehnologie din Târgu Mureș, denumită *Dezbatere publică - Candidați la Primăria Municipiului Târgu Mureș*. Colegiul director reține că la începutul înregistrării dezbaterii, se regăsește o filmare de tip intro cu următorul mesaj: „Pe 27 septembrie mergem la vot. Trebuie să mergem la vot. Da, trebuie! Alegem atunci UNUL pentru Târgu Mureș. Părerea ta despre activitatea oamenilor politici, despre activitatea lor în administrația publică locală sau în profesiile în care sunt ei specialiști, contează. Atunci contează! Votul tău trebuie să aibă valoare. Vreau să fac alegere bună pentru mine, pentru copiii mei, pentru părinții mei, pentru noi toți! Sunt și te invit în ultima săptămână de campanie electorală la dezbaterea organizată de către Universitatea de Medicină Farmacie Științe și Tehnologie "George Emil Palade" din Târgu Mureș, joi, de la ora 18:00, pe 24 septembrie, să ne întâlnim cu candidații la funcția de primar al municipiului Târgu Mureș. Cine crezi că merită votul tău? Cine crezi că va transforma vorbele în fapte? Urmărește dezbaterea Unul pentru Târgu Mureș ca să știi exact ce să faci cu votul tău!”

<https://www.facebook.com/umfst/videos/793548581459002>

65. **Cu privire la obiectul prezentei sesizări**, din susținerile părților Colegiul director reține că, în data de 24.09.2020, în intervalul orar 18.00-20.00, într-o sală deținută de către universitatea U.M.F.S.T. "George Emil Palade" din Târgu Mureș, a fost găzduită o întâlnire-dezbatere cu patru candidați la funcția de primar al municipiului Târgu Mureș (), dezbateri care a transmisă pe rețeaua de socializare Facebook, pe pagina oficială aparținând universității.

66. Din susținerile părții reclamante Colegiul director reține că evenimentul s-a desfășurat în sediul universității U.M.F.S.T. în afara perioadei de desfășurare a cursurilor și activităților didactice, respectând astfel prevederile legale în materie (art. 65 alin. 4 Legea nr. 115/2015); evenimentul a fost o dezbateri și nu o emisiune, U.M.F.S.T. neavând un post de televiziune în accepțiunea legală a termenului; la dezbateri au fost invitați primii 6 candidați, conform unui sondaj neutru, considerându-se că o dezbateri eficientă, pe parcursul a 2 ore, nu se putea desfășura cu toți cei 13 candidați, urmărindu-se în același timp ca invitații să aibă relevanță locală, reprezentare politică în Consiliul local și interes direct în bunul mers al activității universității prin proiectele prezentate; din cei 6 candidați invitați au confirmat participarea 5 și au participat efectiv 4; în urma rezultatelor finale confirmate de BEC⁴, cei 4 candidați invitați și prezenți la întâlnirea organizată au ocupat locurile 3, 4, 5 și 6, în timp ce ceilalți 2 candidați (care au fost invitați la emisiune dar care nu s-au prezentat), s-au clasat pe locurile 1 și 2 în urma alegerilor; petenta a obținut un număr de 505 voturi din totalul celor 55.820 voturi exprimate, clasându-se astfel pe poziția a 8-a dintre cei 13 candidați.

67. Colegiul director reține că la dosarul cauzei nu au fost depuse probe care să sprijine afirmația petentei potrivit căreia dezbateri sus-menționată a fost preluată și difuzată de vreo televiziune.

68. În legătură cu obiectul speței, Colegiul director reține că o campanie electorală începe cu 30 de zile înainte de data alegerilor, perioadă în care competitorii se pot exprima în timpul campaniei electorale prin mitinguri, adunări, publicitate stradală, utilizarea televiziunii, radioului, presei și a celorlalte mijloace de informare în masă, precum și prin mediul online, astfel cum prevede și legislația în materie. În ceea ce privește campania electorală în audiovizual, competitorii electorali au acces gratuit la posturile de radio și de televiziune, publice și private, în condițiile art. 66–68 din Legea nr. 115/2015. Posturile de radio și de televiziune private, inclusiv de televiziune prin cablu, au obligația să comunice CNA implicarea lor în campanie, lista emisiunilor electorale pe care le vor realiza, precum și intervalele de timp de difuzare a respectivelor emisiuni, lista radiodifuzorilor fiind publicată pe site-ul CNA.⁵

69. **Raportat la obiectul sesizării**, Colegiul director apreciază că în perioada 28 august 2020 – 26 septembrie 2020, ora 7:00, petenta, împreună cu partidul din partea căruia a candidat, aveau dreptul și libertatea de a-și face cunoscută platforma, programul politic și oferta electorală în cadrul campaniei pentru alegerile locale din municipiul Târgu Mureș, prin toate mijloacele prevăzute de lege, fără nici o îngrădire sau discriminare. În ceea ce privește dezbateri publică găzduită de către U.M.F.S.T., dezbateri la care au participat 4 candidați la funcția de primar al municipiului Târgu Mureș printre care nu s-a

⁴ <https://prezenta.roaep.ro/locale27092020/romania-pv-final>

⁵ <https://votcorect.ro/locale-2020/reguli/campanie-electoralala/>

regăsit și petenta, Colegiul director reține că organizatorul a urmărit o discuție cu candidații favoriți din competiția electorală, conform practicii internaționale potrivit căreia în țările democratice, spre sfârșitul perioadelor de campanie electorală, se organizează o ultimă dezbateră publică între principalii candidați. Având în vedere rezultatele finale ale alegerilor locale pentru funcția de primar din 27.09.2020, rezultate conform cărora cei doi candidați invitați care nu s-au prezentat la dezbateră au ocupat locurile 1 și 2, Colegiul director apreciază a fi nefondată afirmația petentei privind căreia dezbateră organizată de către U.M.F.S.T. (desfășurată cu 3 zile înainte de data scrutinului electoral) și implicit exclusivitatea de care au beneficiat doar o parte din candidații la alegerile pentru primăria Municipiului Târgu Mureș ar fi impactat decizia alegătorilor în așa măsură încât a produs consecințe "iremediabile și permanente", fiind evident că respectivii candidați au dispus de aceleași mijloace ca și petenta pentru exercitarea dreptului la libertatea de exprimare.

70. Analizând legislația incidentă, susținerile părților și justificarea părții reclamate, precum și înregistrarea video-audio indicată de către petentă, Colegiul director constată că în situația redată petentei nu i s-a încălcat un drept recunoscut de lege (inclusiv drepturile omului). Astfel, aspectele sesizate nu constituie fapte de discriminare, potrivit prevederilor din O.G. nr. 137/2000 republicată, petentei nefiindu-i încălcat vreun drept în cadrul alegerilor electorale locale pentru funcția de primar al municipiului Târgu Mureș din data de 27 septembrie 2020.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Se respinge excepția obiectului vădit nefondat.
2. Aspectele sesizate nu constituie fapte de discriminare, potrivit prevederilor din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată; lipsă drept încălcat.

O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului Director prezenți la ședința de deliberări desfășurată în data de 01.09.2021 au fost: ASZTALOS CSABA FERENC – Membru, JURA CRISTIAN

– Membru (online), LAZĂR MARIA – Membru, MOȚA MARIA – Membru, OLTEANU CĂTĂLINA – Membru, POPA CLAUDIA SORINA – Membru (online)

Prezenta hotărâre va fi comunicată în baza Ordinului Președintelui C.N.C.D. nr. 138 din 24.03.2020.

ASZTALOS Csaba Ferenc
Membru Colegiul Director,
Președinte CNCD

Redactată și motivată C.O./S.M.D.
Data redactării: 31.03.2022

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare cu modificările și completările ulterioare, republicată și Legii nr. 554/2000 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu